

Sygn. akt IX U 624/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 sierpnia 2015 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Maria Konieczna
Protokolant:	Iwona Porwoł

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 11 sierpnia 2015 r. w Rybniku

sprawy z odwołania M. K. (1) (K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

o zwrot nienależnie pobranej renty rodzinnej

na skutek odwołania M. K. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

z dnia 6 maja 2015 r. Znak: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż stwierdza, że ubezpieczona nie jest zobowiązana do zwrotu na rzecz organu rentowego kwoty 3.376,22 zł (trzy tysiące trzysta siedemdziesiąt sześć złotych 22/100) oraz odsetek w kwocie 389,86 zł (trzysta osiemdziesiąt dziewięć złotych 86/100),

2. przekazuje organowi rentowemu do rozpoznania wnioski ubezpieczonej o odstąpienie od żądania zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń określonych w zaskarżonej decyzji.

Sędzia

Sygn. akt IXU 624/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 06.05.2015r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. zobowiązał ubezpieczoną M. K. (1) (K.)

do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od dnia 01.01.2014r. do dnia 31.08.2014r. w kwocie 3.376,22 zł oraz odsetek za okres od dnia 03.01.2014r. do dnia 06.05.2015r. w kwocie 389,86 zł.

Ubezpieczona w odwołaniu od decyzji wniosła o jej uchylenie podnosząc, iż decyzja ta jest krzywdząca, bo ubezpieczona wprawdzie w okresie jw. nie kontynuowała nauki

w zakresie technika usług kosmetycznych, lecz spowodowane to było jej stanem zdrowia,

gdy cierpiała na bakteryjne zapalenie stóp, miała otwarte rany na piętach i kolanach.

Na rozprawie w dniu 11.08.2015r. ubezpieczona złożyła wniosek o odstąpienie

od żądania zwrotu nienależnie pobranych świadczeń.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy generalnie podniósł, iż w okresie wyszczególnionym w decyzji zaskarżonej ubezpieczona nienależnie pobrała rentę rodzinną, gdy nie była do niej uprawniona, bo nie kontynuowała w tym czasie nauki.

Rozpoznając sprawę Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona M. K. (1) urodziła się w dniu (...)

Od dnia 01.03.2006r. pobiera rentę rodzinną po zmarłym w dniu (...) ojcu K. K. (2).

Decyzją z dnia 25.11.2013r. organ rentowy ustalił ubezpieczonej prawo

do świadczenia na okres od dnia 01.09.2013r. do dnia 31.08.2014r. w związku

z kontynuowaniem nauki w Szkole Policealnej (...) w J., gdy w dniu 14.11.2013r. do organu rentowego wpłynęło wystawione w dniu 12.10.2013r. przez Szkołę jw. zaświadczenie, z którego wynikało, iż ubezpieczona jest słuchaczką pierwszego semestru czterosemestralnej Szkoły na kierunku: technik usług kosmetycznych, a planowany termin ukończenia Szkoły przypada na czerwiec 2015r.

Następnie do organu rentowego wpłynęły zaświadczenia ze Szkoły jw.:

- w dniu 04.12.2014r. zaświadczenie z dnia 27.11.2014r., iż ubezpieczona od dnia 13.09.2013r. do dnia 10.12.2013r. była słuchaczem Szkoły na kierunku technik usług kosmetycznych oraz od dnia 01.10.2014r. jest słuchaczem Szkoły na kierunku

jw. na semestrze I, planowany termin zakończenia nauki to czerwiec 2016r., w miesiącu październiku 2014r. ubezpieczona uczestniczyła w 50% zajęć,

- w dniu 10.02.2015r. z dnia 04.02.2015r., iż ubezpieczona od dnia 13.09.2013r. do dnia 10.12.2013r. była słuchaczem Szkoły na kierunku technik usług kosmetycznych oraz od dnia 01.10.2014r. jest słuchaczem Szkoły na kierunku jw. na semestrze II, planowany termin zakończenia nauki to czerwiec 2016r., w miesiącu styczniu 2014r. ubezpieczona uczestniczyła w 50% zajęć.

Wobec treści zaświadczeń jw. organ rentowy w dniu 06.05.2015r. wydał decyzję zaskarżoną, którą zobowiązał ubezpieczoną do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń

za okres od dnia 01.01.2014r. do dnia 31.08.2014r. w kwocie 3.376,22 zł oraz odsetek

za okres od dnia 03.01.2014r. do dnia 06.05.2015r. w kwocie 389,86 zł.

Ubezpieczona w okresie spornym nie kontynuowała nauki w Szkole,

gdy w grudniu 2013r. zachorowała na bakteryjne zapalenie stóp, miała otwarte rany

na piętach i kolanach. Ze względu na taki stan zdrowia nie uzyskała od swojego lekarza zgody na kontynuowanie nauki na kierunku kosmetycznym, gdy takiej zgody wymagała Szkoła.

Ubezpieczona wprawdzie po wyleczeniu ww. dolegliwości zamierzała uczyć

się dalej w Szkole, zgłosiła się do Szkoły początkiem 2014r., lecz ze względu na małą liczbę chętnych do nauki na kierunku technika usług kosmetycznych, Szkoła nie rozpoczęła w tym semestrze zajęć w powyższym zakresie. Zajęcia takie rozpoczęły się dopiero od dnia 01.10.2014r.

Decyzje dotyczące renty rodzinnej dla ubezpieczonej od czasu przyznania jej przez organ rentowy prawa do tego świadczenia kierowane były do matki ubezpieczonej M. K. (2), jako opiekuna prawnego ubezpieczonej.

W związku z ukończeniem przez ubezpieczoną w dniu 03.12.2011r. 18 – go roku życia, organ rentowy wystosował do ubezpieczonej informację o zmianie zasad wypłaty renty rodzinnej z dnia 01.11.2011r. wskazując, iż rentę rodzinną przysługującą osobie pełnoletniej należy wypłacać osobie uprawnionej do tej renty. Jeżeli uprawniona jest więcej niż jedna osoba, część renty przysługująca osobie pełnoletniej – na jej wniosek – może być wypłacana:

- innej osobie pełnoletniej, jeżeli jest ona także uprawniona do części tej renty,
- osobie, która sprawowała opiekę nad wnioskodawcą przed osiągnięciem pełnoletniości.

Organ rentowy zaznaczył, iż w celu wydania decyzji w sprawie dalszej wypłaty przysługującej ubezpieczonej części renty rodzinnej należy w ciągu 14 dni od daty osiągnięcia pełnoletniości – dostarczyć lub przesłać do organu rentowego wypełniony załączony wniosek. W przypadku nie zwrócenia wypełnionego załącznika, organ rentowy wyda decyzję o podjęciu wypłaty części renty na ubezpieczoną i przysługujące świadczenie będzie przysyłał na adres, pod który została przesłana niniejsza informacja.

Ubezpieczona nie wystosowała wniosku do organu rentowego w przedmiocie o jakim mowa w powyższej informacji. Mimo braku takiego wniosku organ rentowy nadal kierował decyzje dotyczące ubezpieczonej (w tym decyzje przyznające prawo do świadczenia

na dalszy okres) do jej matki M. K. (2) jako opiekuna prawnego ubezpieczonej – decyzje z dnia: 17.08.2012r., 17.09.2012r., 09.05.2013r., 19.08.2013r., 25.11.2013r., 17.02.2014r., 20.08.2014r., 08.12.2014r.

Wobec przesyłania decyzji dotyczących renty rodzinnej dla ubezpieczonej

do jej matki, ubezpieczona nie zapoznawała się z pouczeniami zawartymi na tych decyzjach

(m.in. pkt IV pouczenia zawarty na odwrocie decyzji z dnia 09.05.2013r. dotyczący zwrotu nienależnie pobranego świadczenia).

Powyższe Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego oraz zeznań ubezpieczonej – protokół elektroniczny z rozprawy z dnia 11.08.2015r. min. 00:12:18 – 00:19:33 jako okoliczności bezsporne, bo jednoznacznie wynikające z tych dowodów i nie kwestionowane przez strony.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej M. K. (1) zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art.138 ust.1 i ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2013r., poz. 1440) osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu.

Za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust.1 uważa się świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa

do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania.

W rozpoznawanej sprawie spór sprowadzał się do ustalenia, czy pobrane przez ubezpieczoną świadczenie w okresie podanym w decyzji zaskarżonej było świadczeniem nienależnym w rozumieniu cytowanego powyżej art.138 ustawy o emeryturach i rentach... .

Z ukształtowanego na tle stosowania tego przepisu orzecznictwa sądowego jednoznacznie wynika, że warunkiem uznania świadczenia za nienależne, co skutkuje możliwością domagania się jego zwrotu przez organ rentowy, jest pouczenie - jasne

i zrozumiałe o okolicznościach, których wystąpienie w czasie pobierania świadczenia powoduje ustanie, zawieszenie prawa do świadczenia bądź wstrzymanie jego wypłaty.

Zdaniem Sądu wypłaconego ubezpieczonej w okresie spornym od dnia 01.01.2014r.

do dnia 31.08.2014r. świadczenia w postaci renty rodzinnej nie można uznać za świadczenie nienależne w rozumieniu powołanego uregulowania prawnego, bo nie spełnia ono kryteriów

z tego uregulowania.

W szczególności nie można uznać, że ubezpieczona jako uprawniona do renty rodzinnej była prawidłowo pouczona o braku prawa do jej pobierania w sytuacji zaprzestania nauki, gdy z chwilą ukończenia 18 roku życia świadczenie winno być wypłacane do rąk ubezpieczonej lub - gdyby ubezpieczona udzieliła stosownego upoważnienia - do rąk innej pełnoletniej osoby. Taka sytuacja nie miała miejsca w niniejszej sprawie, bo świadczenie nieprzerwanie było wypłacane do rąk matki ubezpieczonej M. K. (2), mimo zaznaczenia, iż osobą uprawnioną jest ubezpieczona. Wprawdzie organ rentowy wysłał

do ubezpieczonej informację z chwilą, gdy miała ukończyć 18 lat, że ma złożyć wniosek:

komu ma być wypłacana renta rodzinna, ale jednocześnie zaznaczył, że jeżeli takiego oświadczenia nie będzie, to świadczenie będzie wypłacane do rąk ubezpieczonej – do czego jednak nie doszło, pomimo braku złożenia przez ubezpieczoną wniosku o jakim mowa

w tej informacji.

Zdaniem Sądu do przyjęcia, iż ubezpieczona była prawidłowo poinformowana

o warunkach prawa do świadczenia i obowiązkach względem organu rentowego

(o obowiązku poinformowania organu rentowego o zaprzestaniu nauki) niezbędnym było, aby decyzje przyznające ubezpieczonej rentę rodzinną były kierowane bezpośrednio

do ubezpieczonej, aby mogła ona zapoznać się z treścią pouczenia znajdującą się na odwrocie tych decyzji.

W konsekwencji takiego stanowiska uznając, iż brak jest podstaw do przyjęcia,

iż renta rodzinna pobrana przez ubezpieczoną w okresie spornym była świadczeniem nienależnym w rozumieniu powołanych na wstępie uregulowań prawnych, Sąd stwierdził,

iż brak jest podstaw do zobowiązania ubezpieczonej do zwrotu tych świadczeń i odsetek

w kwotach jak podano w zaskarżonej decyzji i stąd z mocy art.477¹⁴§ 2 k.p.c. w pkt 1 wyroku zmienił zaskarżoną decyzję orzekając jak w sentencji.

W pkt 2 wyroku z mocy art.477(10)§2 k.p.c. Sąd przekazał organowi rentowemu

do rozpoznania wniosek ubezpieczonej o odstąpienie od żądania zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń określonych w zaskarżonej decyzji.

Sędzia